

(RLiR XI, 92), i a Bielsa diuen *babjeka* (Rohlfs, *Les-cun*, 22): hi podria haver dil·lació consonàntica sintonitzada amb una confusió paronímica amb *babieca* 'badoc'; a Plan de G. hi ha *babuëka*, però aquest deu haver manllevat el *ye* del sinònim *bagueso* d'Ansó, i *babuëso* o *baguëso* d'Echo (Kuhn), els quals tindran una altra etimologia, car *bagueso* té tot l'aire de ser metàtesi de *gabyeso, i ser afí, per tant, de *gaús* (cf. cat. ant. *saús* = cast. *sabueso* SEGUIUS 'gos de caça'). — ⁴ Fenomen no gens rar en gascò: *grahúlo* 'granota' = fr. *grenouille*, Passy, o. c., p. 90, p. ex., en el parlar d'Arudy d'Ossau. — ⁵ La -*y* passa normalment a -*b* davant vocal en basc: *gau-a* 'la nit' > *gaba*; amb poca extensió es dona llavors, dialectalment, el cas que es canviï en *i*: Roncal *gaia* «la noche», veg. Mitxelena, *FonHiVca.*, 175, 177. Per cert que no fóra absurd de cercar un nexa entre això últim i la forma *kayéka* que Millardet situa en el Sud del seu domini landès; i fins qui sap si amb la *i* del mossàrab *kajbál* «cavannus» del glossari de Leiden (cf. Simonet, s. v.) i del cat. *XIBECA*. Idea audaç que ara em guardo d'apadrinar. — ⁶ Potser *gau-ego* 'ala de nit'? Potser un *gau-eko*, construït ad hoc, partint del bc. *aker* 'boc', *EKOTO > cast. ant. *igüedo* 'cabrit'? Ja es veu que ni amb tan audaços jocs no arribem a bases fonèticament suficients. — ⁷ *AlcM* cita un b-emp. *caua* (*káya*) «ocell negre del gènere *corvus*» del Gironès, nom traslladat a un peix marí semblant a la gerla, a Palafrugell i Sant FeliuG. i usat (*negreta com una caua*) per la VCa-talà; evidentment inseparable del mot gallo-romànic i a-al., però que a primera vista ens resulta desconcertant per aquesta *y* intervocàlica tan insòlita en català. Tanmateix potser és aqueixa *y* geminada de l'ètimon, la que ho explica tot: si es va passar primer a *càvya*, que amb el seu inestable grup *vy* tan fàcilment podia revertir a *káya* (cf. les formes alpino-provençals del tipus *chàuvia* citades a *CUCALA*). — ⁸ L'òliba que fa un paper en l'evasió nocturna del capità rus presoner dels tàrtars, en l'episodi cabdal del petit cap de brot de Tolstoi *Kavkazski Plénnik*. — ⁹ Atesa aquesta velar (tot i no veure'n indicació en els especialistes) se m'acut que potser també podríem posar-hi el nom de l'òliba en sogdià *čywt* que s'ha conservat fins avui en el persa del Tadjikistan en les formes *čuyd* i *čuyz* (Oranski, *Vvedenie v iranskiju Filologiju*, 235, n. 9). — ¹⁰ Una altra prova que llavors ja era vell, i fins en l'ús barceloní, és que una llista inèdita, en ms. del S. XIX, sobre el dialecte dels gitanos catalans, el porta com a nom gitanes del 'gall' (*BDLC IX*, 164) per un dels habituals «trucatges» del caló. — ¹¹ Sobre l'etimologia grec que no hi ha hagut fins ara més que una nota de Sainéan (*BhZRPb. I*, 104) equiparant-lo amb un oc. mod. *gamarrous* «maussade», que junt amb *gamarraire* «hargneux, mécontent», figura en el *TdF* sense cap explicació ni localització; però *gamarro* és 'malhumor' en el Roergue (Vayssier). És raonable que *gamarro* sigui (com ell creu) un compost de sinònims *gat* i *mar-* (hipocorístic de la *mar-*

ruixa). — ¹² La lenició cèltica converteix en *b* les *m* intervocàliques, fenomen més aviat tardà, si bé s'ha cregut trobar-ne algun tempteig escadusser en celtismes dialectals de França. Però ací el canvi fóra en direcció contrària. També sovint en basc hi ha intercanvi de *b* en *m* i viceversa, però ací l'objecció està en el fet que això en basc és freqüent en posició inicial (a penes en la intervocàlica). — ¹³ Féu fer una bastida, un fort. — ¹⁴ Per obrir-se pas a la soberga, violentament. El ms. posa la lliçió imperfecta, incomprendible, «per forsal sordera via». — ¹⁵ Rayn. II, 305b, va imprimir *catalanes camus*, i algú ho ha volgut esmenar en *Catalan escamús*, però aquesta forma prefixada és un hapax postulat innecessàriament: és evident que es tracta de *catalanesc* amb la final confosa amb la inicial de *camús*. És a dir 'necis catalans', amb cas subjecte per al vocatiu plural, com si diguéssim *gamarussos catalanescs*. També troba Rayn. *gamusia* «niaiserie» i «los pecs *gamús*», tots dos en Guilhem Olivier d'Arles.

Gausa: junt amb *gàugia* 'galdiró', i amb *glajol*, *glaujol*, resulta d'un encreuament del provençalisme *gáuğ* (que com a nom de flor figura en el cèlebre vers de les herbes de Cerverí) amb *GLADIOLUM*, *glaviol* > *glaujol*.

Gausac, l'única font possible fonèticament, i raonable, és *Gavisiacum* de *gavisus* 'gaudint': és evident que *Gausus* (arrel *GAUT-*) és impossible, ja pel fet que *T* > *Z* és només alt-alemany i per tant no pot haver existit a Catalunya tal nom.

Gaüses, *V. cucala* i *gaüs*

GAUSIN, 'tronc d'arbre vora del foc que serveix de seient a les cabanes dels carboners', 'barra de ferro que aguanta enlaire els atells damunt la llar dels pastors on es cou la minestra', mot d'origen incert probablement manllevat de l'oc. *gauzin*, *gauzén*, *gabién*; dubtem entre una alteració del ll. *GAUDENTEM* (per l'escalforeta de la llar) i un origen basc *gau-aihen* 'branca nocturna', aquest més versemblant. □ *1.ª doc.*: *gauzin*, c. 1880, *DAG*. (que potser no és mal llegit per *gauzin*); bearn. *gaugen*, 1887 (Lespy); arag. *gaviño*, 1859 (Borao).

Amades registra *gausín* i *gausiny* amb tots dos significats: el carboner al Montseny i a l'alt Berguedà, el pastoril a Ripoll (*BDC XIX*, 148, 152); i Griera, *gusim*, *gusinc* i *businy*, a diverses localitats de l'Alta Catalunya (*BDC XX*, 33). Té sobretot molta extensió en el gascò pirinenc: bearn. *gaugén*, *-jén* (Lespy-R. i Palay); *gawyen* «banc qui dans les cabanes sépare le lit du foyer» en l'alt-bigordà d'Arrens (Camelat, *Beline*, pp. 6, 140); Alf. Schmitt registra *gawyén* allí i en el Lavedà, *gaudyén* a Luz i *gawí* al capdamunt de la Vall d'Aura (Aranhoet), per a «la poutre qui divise la cabane en deux parties» (*Term. Past. Pyr. Centr.*, 12). A Aragó Borao tradueix *gaviño* vagament per «pretil», però podem entendre que també es refereix a aqueixa mena d'envà de divisió, que es pot mirar com una espècie de barana separatòria. Rohlfs hi afegeix *gabign* «banc dans la cabane des bergers» a Usto (alta vall del Salat),